

Sociološka analiza porodične organizacije i tipologije

- Među sociološkim analizama porodične organizacije nakon Drugog svjetskog rata najpoznatija je analiza Talkota Parsonsa
- Sistemska analiza
- Proces industrijalizacije izdvaja porodicu iz porodične mreže što implicira nastanak nuklearne porodice
- Izmiještanje funkcija iz porodice ka društvu, pri čemu porodici ostaje afektivna i reproduktivna funkcija
- Ostaje podjela uloga na muškarca kao hranitelja i ženu koja čija je uloga da pripremi mlada pokoljenja za život i rad u industrijskom društvu
- Novi koncept porodice više nema za cilj održavanje i prenošenje tradicije, već ima za cilj formiranje SAMOSTALNIH LIČNOSTI I PODSTICAJ MOBILNOSTI PORODICE

Teorija mreže

- Ova teorija se razvila tokom 70-tih godina XX vijeka
- Ova teorija je pokušala da poveže:
 1. život u braku
 2. socijalne mreže
 3. profesionalni život žene
- Fenomen kulturnog i socijalnog pritiska
- Prisniji odnosi socijalni i kulturni pritisak veći zbog nastojanja da se postigne saglasnost normi
- Rigidniji odnosi pretpostavljaju veću autonomiju supružnika

Vrste porodica prema Kelerhalsu

- **Porodica „Paralela“** se odlikuje zatvorenošću i autonomijom- uloge su diferencirane, a polja djelovanja se mimoilaze
- **Porodica „Tvrđava“** – grupa zatvorena u sebe i ima malo kontakta sa spoljašnjim svijetom
- **Porodica „Partnerstvo“**- otvorenost, aktivnosti su fuzione
- **Porodica „Udruženje“** – otvorenost i autonomija

- Na osnovu istraživanja 550 mladih bračnih parova nakon četiri godine braka, pokazalo se da bračni partneri koji zauzimaju položaje u društvu i posjeduju visok stepen obrazovanja, istovremeno pokazuju:
 1. visok stepen autonomije,
 2. razmijna aktivnosti i obaveza među njima je ograničena.
- Odnosno, u porodicama nižeg društvenog sloja prisutna je najveća bračna fuzija, u onoj mjeri u kojoj je slabija mogućnost moći i prestiža na drugim poljima.

Homogamija

- Brak iz ljubavi dobija legitimitet od kraja 19. vijeka, a o tome piše Alen Žirar u svojoj studiji o izboru supružnika
- On aktenat stavlja na HOMOGAMIJI
- Homogamija je društvena pojava koja karakteriše izbor supružnika shodno određenim društvenim obilježjima
- Tokom 50-tih godina XX vijeka istraživanje u Sijetlu pokazuje da je dominantan kriterijum homogamije bila **fizička udaljenost partnera** (fizička udaljenost domova muževa i njihovih žena je iznosila 4,5 km)

Homogamija

- Pored fizičke udaljenosti značajni kriterijumi homogamije su rasna, etnička, nacionalna, vjerska pripadnost i nivo obrazovanja
- Tokom XX vijeka najznačajniji od ovih kriterijuma bio je obrazovni nivo (66%) i vjerska pripadnost (92%)
- Na to se nadovezuje i društvena kontrola sklapanja braka:
 1. srodničke strategije
 2. Izbor pojedinaca zasnovan na privatnim kriterijumima

„Teorija ženskog miraza“

- Nakon Drugog svjetskog rata položaj žene se mijenja, a obrazovanje dobija značajnu vrijednost na tržištu braka
- Raste interesovanje za obrazovni miraz žene
- Dok je do Drugog svjetskog rata žena zavisila od profesionalnog i socijalnog statusa svog oca, nakon ovog perioda njihova vrijednost posebno biva markirana u zavisnosti od nivoa obrazovanja
- Nivo obrazovanja utiče na poziciju koju žene zauzimaju u društvu, ali i na njihov materijalni status

- Homogamija je posebno izražena kod „vladajuće klase“ i „narodne klase“
- U vladajućoj klasi homogamija je mehanizam kontrolisanja budućnosti
- U narodnoj klasni homogamijom se ima za cilj postići istovjetnost ponašanja i vrijednosti kod supružnika

Brak kao efemerna kategorija

- Brak kao efemerna kategorija
- Brak ne predstavlja čin kojim se temelji veza jednom za svagda
- Sociološko objašnjenje efemernosti
- Konstrukcija porodice bez braka postala je dio normi i uključila se u zakon
- Tradicionalni brak je djevojkama služio da uredi svoj život, ali brak im ne služi više u te svrhe jer su stekle autonomiju u pogledu materinstva, rada i seksualnosti. Žene danas žive u kohabitaciji, biraju kada će se udati i roditi dijete, kasnije nego što je to bilo pravilo u prošlosti, kako bi zaštitile svoju profesionalnu budućnost. Muškarci učestvuju u ovim strategijama pogotovu što znaju da je vrijeme ekonomskog i socijalnog napretka završeno i da nezaposlenost može svakome da zakuca na vrata (M. Segalan, 2009).